

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1016

شماره ثبت 435

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ 1397/6/4

یک شوری

طرح تأسیس بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران

کمیسیون های ارجاعی

اصلی: اقتصادی

فرعی: اجتماعی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات -

صنایع و معادن - عمران

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 19 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

یکی از چالشهای اصلی اقتصاد کشور این است که به دلیل افزایش روزافزون هزینه‌های جاری دولت، امکان تأمین مالی ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز و صنایع زیربنایی ثروت‌آفرین و اشتغال‌زا از طریق منابع عمومی دولت وجود ندارد. کمبود یا فقدان منابع باعث شده است که در تمهید زیرساخت‌های ضروری پیش‌نیاز توسعه، همچون توسعه خطوط ریلی و ایجاد صنایع اساسی مولد ارزش افزوده و اشتغال، از رقبای خود عقب بمانیم. علاوه بر این، کیفیت نازل و قیمت بالای برخی از کالاهای تولید داخلی، معلول عوامل متعددی است که نظام تأمین مالی ناکارآمد، در رأس آنهاست. نظام ناکارآمد تأمین مالی باعث شده است که تسهیلات سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان به‌سختی و با نرخهای سود غیرمعقول در اختیار آنان قرار گیرد.

مروری بر تجربه کشورهای موفق همچون اقتصادهای نوظهور شرق آسیا نشان می‌دهد که این کشورها نیز در مراحل آغازین توسعه با مشکل کمبود منابع مواجه بوده‌اند؛ اما با رویکردی عالمانه به مقوله پول و بانک، از بحران کمبود منابع با موفقیت عبور کرده‌اند.

ایجاد نظام تأمین مالی متناسب با اقتصاد ایران، مستلزم تمهید نهاد ویژه‌ای در نظام اداری کشور است. «بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران» نهادی است که با الگوگیری از تجربه کشورهای موفق و

بومی سازی آن، برای نیل به این هدف مهم، یعنی هدایت اعتبارات بانکی به سمت طرحهای توسعه‌ای و بخشهای مولد اقتصادی، طراحی شده است. استفاده از فناوری بانک توسعه، به‌عنوان تجربه موفق کشورهای توسعه‌یافته، می‌تواند حلال برخی از مشکلات اقتصاد ایران بوده و منابع پایدار برای اجرای طرحهای کلان توسعه‌ای و منابع هدفمند و ارزان برای واحدهای تولیدی فعال کشور را فراهم نماید.

لذا طرح ذیل تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود:

حسین زاده بحرینی - قاضی پور - زارع - قوامی - شکری - حسن نژاد -
سیده فاطمه حسینی - موسوی لارگانی - سعیدی مبارکه - آقاپورعلیشاهی -
شریف پور - کییری - علی اکبر کریمی - سیدفرید موسوی -
انارکی محمدی - فولادگر - پاپی زاده پالنگان - یوسف نژاد -
امیرآبادی فراهانی

عنوان طرح:

تأسیس بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران

ماده 1- بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران وابسته به بانک مرکزی است و به‌موجب این قانون، برای تسهیل و تسریع در توسعه زیرساختها و صنایع حیاتی کشور و ایجاد رونق در فعالیت‌های اقتصادی مولد و اشتغال‌زا تأسیس می‌شود.

ماده 2- رئیس‌جمهور، رئیس هیأت امنای بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران است و اعضای آن عبارتند از: وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس کل بانک مرکزی. همچنین یک نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس، به‌عنوان ناظر در جلسات هیأت امنای بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران شرکت می‌کند. اساسنامه بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران حداکثر

یک‌ماه پس از تصویب این قانون توسط هیأت امناء تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. رئیس کل بانک مرکزی، همزمان، عهده‌دار ریاست بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران در تهران مستقر می‌شود و هیچ شعبه یا نمایندگی در استان‌ها نخواهد داشت.

ماده 3- بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران تحت هیچ عنوان، حق سپرده‌گیری از بخش خصوصی (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی) را ندارد و از انجام فعالیت‌ها و خدمات متعارف بانکداری، جز آنچه در این قانون مجاز دانسته شده، ممنوع است.

ماده 4- مأموریت بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

الف- ایجاد اعتبار بلندمدت برای تأمین مالی «طرحهای کلان توسعه‌ای»

ب- پشتیبانی از «بانکهای توسعه‌ای بخشی» از طریق ایجاد اعتبار کوتاه‌مدت برای آنها، به‌منظور تأمین سرمایه در گردش ارزان‌قیمت مورد نیاز واحدهای تولیدی

تبصره 1- طرحهای کلان توسعه‌ای عبارتند از طرحهای مربوط به احداث یا بازسازی زیرساختها و صنایع زیربنایی و تحول‌آفرین شامل گسترش زیرساختها و امکانات حمل و نقل دریایی، ریلی و جاده‌ای؛ ایجاد و نوسازی بخشهای بالادستی و پایین‌دستی در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی، فولاد و... به‌منظور افزایش ارزش افزوده، ارتقای کیفیت و کاهش قیمت تمام‌شده محصولات در بخشهای مزبور و جلوگیری از صادرات فرآوری‌نشده؛ توسعه صنایع دانش‌بنیان و تغییر ترکیب سبد صادرات کشور به سمت کالاها و خدمات مبتنی بر دانش؛ بازآفرینی بافتهای فرسوده شهری و طرحهای مشابه.

تبصره 2- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، با تغییر اساسنامه بانکهای صنعت و معدن، توسعه صادرات، توسعه تعاون، مسکن و کشاورزی، آنها را به بانکهای «توسعه‌ای بخشی» تبدیل کند. مأموریت بانکهای توسعه‌ای بخشی، تأمین سرمایه در گردش ارزان‌قیمت برای واحدهای تولیدی و صادراتی مطابق ماده (9) این قانون است.

تأمین مالی طرحهای کلان توسعه‌ای

ماده 5- طرحهای توسعه‌ای قابل تأمین مالی توسط بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران طرحهایی هستند که حسب تأیید سازمان برنامه و بودجه، از قابلیت ایجاد جریان درآمدی و جبران هزینه‌های انجام‌شده، پس از بهره‌برداری، برخوردار باشد. طرحهای مزبور باید توسط عالی‌ترین مقام دستگاه ذی‌ربط برای درج در لایحه بودجه یا اصلاحیه آن، به دولت پیشنهاد شده باشد. تأمین مالی طرحهای کلان توسعه‌ای توسط بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران، منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی است.

ماده 6- منابع ورودی و روشهای در اختیار «بانک» برای تأمین مالی طرحهای کلان توسعه‌ای عبارت است از:

1- انتشار «اوراق توسعه» یا اوراق تسویه بلندمدت با قابلیت ابراء

بین بانکی

2- انتشار اوراق مشارکت خاص، به تفکیک طرحهای کلان

توسعه‌ای، بدون تضمین اصل و بدون سود علی‌الحساب (Zero coupon)

تبصره 1- اوراق توسعه موضوع بند (1) این ماده، صرفاً قابل تملک

توسط بانکها بوده، در اتاق تسویه بین‌بانکی و به قیمت اسمی داد و ستد

می‌شود و مستقیماً قابل عرضه به مجری یا معامله و نقل و انتقال در بازار

نیست. اصل و سود علی‌الحساب این اوراق توسط دولت تضمین می‌شود.

تبصره 2- طرحهای کلان توسعه‌ای می‌تواند از طریق مشارکت بخش خصوصی با بخش عمومی (PPP) یا صرفاً توسط بخش عمومی اجراء شود. مشارکت بخش خصوصی با بخش عمومی، از طریق خرید اوراق موضوع بند (2) این ماده انجام می‌شود. بخش خصوصی به میزانی که اوراق مشارکت خاص مربوط به هر پروژه را در اختیار دارد، می‌تواند در مدیریت آن پروژه مشارکت داشته باشد.

ماده 7- پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، منابع پیش‌بینی شده در قانون بودجه برای طرحهای کلان توسعه‌ای، به‌صورت ماهانه و با تخصیص صددرصد (100%)، توسط خزانه به حساب بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران نزد بانک مرکزی واریز می‌شود. بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران متناسب با مبالغ واریزی و با رعایت نرخ سپرده قانونی، برای طرحهای کلان توسعه‌ای مورد نظر، از طریق انتشار اوراق توسعه مذکور در ماده (6) ایجاد اعتبار می‌کند. چگونگی و زمان‌بندی تخصیص اعتبار به هریک از طرحهای کلان توسعه‌ای، براساس تفاهم‌نامه منعقد شده میان مجری آن طرح، بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان تأمین‌کننده مالی و سازمان برنامه و بودجه به‌عنوان ناظر، خواهد بود.

تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی

ماده 8- پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، منابع موضوع ماده (52) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) و سایر منابعی که از این پس، در قوانین برنامه یا بودجه یا سایر قوانین برای کمک به بخش تولید اختصاص داده شده یا می‌شود، به‌صورت ماهانه و با تخصیص صددرصد (100%) به حساب بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران نزد بانک مرکزی واریز می‌شود. بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران موظف است متناسب با مبالغ مزبور و

نرخ سپرده قانونی، «اوراق رونق» یا اوراق تسویه کوتاه مدت منتشر نموده و در اختیار بانکهای توسعه‌ای بخشی قرار دهد. این اوراق به‌عنوان پشتیبان تسهیلات سرمایه در گردش که مطابق ماده (9) این قانون توسط بانکهای توسعه‌ای بخشی به واحدهای تولیدی فعال اعطاء خواهد شد، مورد استفاده قرار می‌گیرد. اوراق رونق، صرفاً قابل تملک توسط بانکها بوده و به واسطه برخورداری از قابلیت ابراء، در اتاق تسویه بین‌بانکی به قیمت اسمی داد و ستد می‌شود و قابل عرضه به گیرندگان تسهیلات را معامله و نقل و انتقال در بازار نیست. اصل و سود علی‌الحساب این اوراق توسط دولت تضمین می‌شود.

ماده 9- بانکهای توسعه‌ای بخشی موظفند به واحدهای تولیدی فعال، تا سقف حد اعتباری آن واحدها، تسهیلات ارزان‌قیمت اعطاء کنند. نرخ سود تسهیلاتی که به پشتوانه «اوراق رونق» به تولیدکنندگان داده می‌شود، حداکثر نصف نرخ سود مجاز تسهیلات بانکی که توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود یا سود متعارف تسهیلات در شبکه بانکی (در صورت عدم تعیین نرخ توسط بانک مرکزی) خواهد بود. پنجاه درصد (50%) دیگر، در قالب یارانه سود، از محل منابع مذکور در ماده (74)، توسط بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران پرداخت می‌شود. سقف «اوراق رونق» قابل انتشار توسط بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران محدود به توانایی آن بانک در تأمین یارانه سود اوراق مزبور است.

تبصره 1- حد اعتباری هر واحد تولیدی برای استفاده از تسهیلات سرمایه در گردش ارزان‌قیمت موضوع این ماده، متناسب با میانگین فروش آن واحد که در اظهارنامه‌های مالیاتی اعلام شده و به تأیید سازمان امور مالیاتی رسیده باشد، تعیین می‌شود. هیأت امنای بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت مزبور را با توجه به منابع در اختیار بانک تعیین می‌کند.

چگونگی تضمین تسهیلات اعطائی موضوع این ماده نیز توسط هیأت امنای بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران تعیین خواهد شد.

تبصره 2- تسهیلات موضوع این ماده، از نوع تسهیلات قابل تکرار بوده و در صورت پرداخت سود متعلقه توسط واحد تولیدی، متناسب با فروش واحد مورد نظر که به تأیید سازمان امور مالیاتی رسیده باشد، تکرار می‌شود.

ماده 10- بانکهایی که «اوراق توسعه» یا «اوراق رونق» در اختیار دارند، به همان میزان از سپرده‌های آنها، مشمول نرخ سپرده قانونی صددرصد (100%) است. بانکها موظفند اوراق مزبور را به‌عنوان سپرده قانونی برای همان بخش از سپرده‌های خود نزد بانک مرکزی تودیع کنند.

ماده 11- بانک مرکزی می‌تواند به‌منظور ایجاد هماهنگی بین اهداف مختلف خود، از جمله مدیریت حجم نقدینگی و تحریک تولید و اشتغال، نرخ سپرده قانونی را برای بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران، با تصویب هیأت عالی، متفاوت از نرخ مزبور برای شبکه بانکی کشور تعیین کند.

ماده 12- بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران می‌تواند علاوه بر انتشار «اوراق توسعه» و «اوراق رونق» به پیشنهاد مشترک دولت و بانک مرکزی و تصویب مجلس شورای اسلامی، اقدام به انتشار سایر انواع اوراق بهادار دولتی نماید. میزان اوراق قابل انتشار و محل مصرف منابع حاصل از آن، توسط مجلس شورای اسلامی تعیین می‌شود.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح تأسیس بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران

تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 134 - C قبلاً تقدیم نشده است.

£ قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در £ مجلس / £ کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

£ با تغییر اساسی
£ با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

£ پیش از انقضاء شش ماه
£ بدون تغییر اساسی

£ با انقضاء شش ماه
£ با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

£ مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

£ نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

C رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی £ رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

£ رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 131-

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد.
£ ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
£ ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
£ ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
£ ندارد.

ب - ماده 142 - طرح تقدیمی دارای £ یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان £ ماده واحده مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع £ می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنسیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ن ندارد.

۴ دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ن ندارد.

۴ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ن ندارد.

۴ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ن ندارد.

۴ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ن شده است.

ب- ماده 144- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی ن نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده 185- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب ن نمی‌شود و نیاز به رأی نمایندگان ن ندارد.
۳ می‌شود ن دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ن ندارد.
۴ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

کلیت طرح از جمله ماده (1) آن به جهت توسعه گستره اداری دولت مغایر ماده (28) قانون برنامه ششم توسعه و به جهت افزایش هزینه‌های عمومی مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است.